

הדף היומי בבלי: מסכת בבא בתרא דף ט'
הדף היומי בהלכה: סימן קצ"ג מסעיף ג' עד סעיף ה'
המוסר היומי: אהבת חסד חלק ב' פרק כ"ב עד 'וכל זה דברנו'

לוח
לימוד
יומי

עד מתי? עד מתי נמשיך לגשש את דרכנו בהלכות ברכות כסומא בארובה?

להם לא רק לברך לפי הסדר הנכון, אלא גם להבין כיצד הם נוהגים ולפי אלו שיטות מבין הפוסקים הוכרעה ההלכה?

דבר ידוע הוא שהלכות ברכות כוללות בתוכן הרבה מאוד פרטים, אבל כבר הוכח שוב ושוב שהלומדים במסגרת 'הדף היומי בהלכה' צועדים הם בדרך בטוחה, המאפשרת להם ללמוד בקצב אחיד ובטוח ולצבור ידע עצום בהלכות הנחוצות לכל יהודי בחיי היומיום. לא בכדי סמכו כל גדולי ישראל את ידיהם על התוכנית הזאת, התוצאות שלה מדברות בשטח, ורבבות הלומדים כבר שולטים בהלכות תפילה, דברים הנוהגים בסעודה, תפילין, ציצית, קדיש וקדושה, ובכל ההלכות שנלמדו מאז תחילת המחזור השני ועד כה.

זה הזמן להצטרף למהפכה, זה הזמן לעלות אל הרכבת המתקדמת בקצב מהיר לעבר היעד הנכסף - סיום ששת חלקי המשנה ברורה. ואם לא עכשיו, אימתי?

יהי רצון שנוכח ללמוד וללמד, לשמור ולעשות

בחודש זה יציין כלל ישראל את ראש השנה לאילנות. מגשים מעוטרים עמוסי פירות יפארו את שולחנותיהם של צדיקי הדור, מכירות מיוחדות תתקיימנה בכל עיר ועיר, פירות מיוחדים ייובאו מהסוואנה האפריקאית ומיערות הגשם הטרופיים, פיצוחים למכביר יועמסו בשקיקים מרשרשים, וילדי חמד עטורי פאות יהדסו בחדווה ברגליהם, בדרכם מתלמודי התורה לבתיהם כשבידיהם פעקלאך מרשימים ומלאים זרעונים ושביבי פירות מיובשים.

וכמו בכל שנה, גם השנה, יתחילו הדיונים הקבועים: מה קודם למה, פרי משבעת המינים או פרי שהוא חביב? האם יש לברך על ריבת האתרוגים שמכילה יותר סוכר מפרי ברכת 'שהכל' או 'בורא פרי העץ'? ומה לגבי ברכת שהחינו על פירות מיובשים שנקטפו מהעץ לפני כמה וכמה אביבים?

עד מתי? עד מתי נמשיך לגשש את דרכנו בהלכות ברכות כסומא בארובה? האם לא הגיע הזמן שנצטרף לאותם יחידי סגולה שכבר למדו הדק היטב את הלכות הברכות והידע שלהם מאפשר

הדין בטיולים מתי מצטרפים ומתי לא מצטרפים לזימון?

כפי שלמדנו אתמול, חובת 'זימון' חלה רק על האוכלים יחד ב'דרך קביעות', דהיינו סביב שולחן אחד. ולפיכך, האוכלים בחורשה וכדומה כשהם מפוזרים - כמצוי בטיולים - אינם מצטרפים לזימון; אולם, אם יושבים סביב שולחן הנמצא שם, או שפורסים סדין על הקרקע ואוכלים סביבו כשולחן - הרי זו קביעות. וכן הרוכבים על גבי בהמות אינם מצטרפים בעוד הבהמות הולכות, אך אם מעמידים את הבהמות במקום אחד, נחשב הדבר כקביעות ומצטרפים לזימון. [שו"ע ג ומשנ"ב יח]

הצירוף 'לזימון' בכלי התחבורה השונים: עגלה, ספינה, רכבת, רכב ומטוס

יש מהאחרונים שהסתפק בנוגע לאוכלים בעגלה הרתומה לסוסים, אם מצטרפים ל'זימון'; וכשהעגלה אינה נוסעת, בודאי מצטרפים. אבל בספינה מצטרפים לזימון אף במהלך הפלגה. ויש שכתבו שרכבת ורכב דינם כעגלה, ומטוס דינו כספינה; אולם, רכבת ורכב שיש בהם שולחן ומקום מרווח לאכול, דינם כספינה. ויש אומרים שבכל כלי התחבורה תלוי דין הזימון פנינחות הנסיעה, כלומר, שאם דעתם מיושבת עליהם לזמן ולברך יחד, מצטרפים. [משנ"ב כו; ביאורים ומוספים דרשו, 24]

מהו השינוי בברכת המזון לאוכל במקום ציבורי?

בברכת המזון אומרים: "הרחמן הוא ישלח לנו ברכה מרובה בבית הזה...". והאוכל במקום ציבורי ללא בעלות, או בבית מלון וכל מקום אחר שבבעלות גוי, יאמר: "הרחמן הוא ישלח לנו ברכה מרובה בהליכתנו ובישיבתנו עד עולם". ואם אוכל שם משל יהודי אחר - יכול לומר "הרחמן הוא יברך את בעל הבית הזה", כיון שהכוונה היא לבעל הסעודה, ולא לבעל המקום. וכשסועד במסעדה שבבעלות יהודי, אף אם שילם על סעודתו, יאמר: "הרחמן הוא יברך את בעל הבית הזה". [משנ"ב כז; ביאורים ומוספים דרשו, 26-27]

אתמול למדנו

- שלושה אנשים ויותר שאכלו יחד באופן שלא חלה עליהם חובת 'זימון' - יש אומרים שראוי שיזמנו; ונחלקו הפוסקים אם לדעה זו עשרה יזמנו בשם. ורבים חולקים וסוברים שאין לזמן כלל.
- חובת זימון חלה רק על האוכלים יחד ב'דרך קביעות', דהיינו שיושבים סביב שולחן אחד. ואכילת בעל הבית עם בני ביתו נחשבת כקביעות אפילו בשני שולחנות.
- בסעודה מרובת משתתפים, יש לכבד בזימון אדם בעל קול חזק וגבוה, כדי שכלם ישמעוהו. ורמקול - נחלקו הפוסקים אם מועיל לשם כך.

מחר נלמד

- כיצד יתכן שאדם 'יזמן' פעמים בסעודה אחת?
- כיצד יתכן ששלושה אנשים שלא אכלו כלל יחד חייבים 'לזמן' יחד?
- מי שזימנו שלא בנוכחותו - האם יצא ידי חובת 'זימון'?